

Litteratur och läsanvisningar, "B3: Litteratur genom tid och rum", 7.5 Hp

VT2023

Lärare: Tim Berndtsson, tim.berndtsson@littvet.uu.se

Litteraturlistan framgår nedan av läsanvisningarna. Observera att vissa texter behöver lånas på bibliotek eller köpas in. Om litteratur kan lånas digitalt via UUB anges detta. Elektroniska kopiorna av kortare texter kommer, där så är möjligt, att läggas in som pdf under respektive seminarium. Läsexemplar markerar att en kopia finns tillgänglig i en läspärm på institutionen (våningen under kursexpeditionen).

Observera att vissa mindre ändringar när det gäller kurslitteraturen kan komma att göras innan kursstart (dock inget som rör verk som kräver eget inköp eller inlånande).

För att få så bra diskussioner som möjligt behöver alla kursdeltagare ha de angivna obligatoriska texterna tillgängliga under seminarierna, i tryck eller digitalt.

Förutom de litterära texterna kan det också vara bra att orientera sig om de litteraturhistoriska kontexterna i gängse översiktsverk, Olsson-Algulin, *Litteraturens historia i världen*, eller Franzén & Möller (red.), *Litteraturhistoria* eller Hans Hertel (red.) *Litteraturens historia*. Med visst undantag för Franzén & Möller har dessa primärt västerländskt fokus. För djupare ingång i den arabisk-persiska litteraturhistorien, läs gärna översiktsverk som ex. Tryggve Kronholm, *Spegelbilder. Den arabiska litteraturens historia*; Ronny Ambjörnsson och Mohammad Fazlhashemi, *Visdomens hus. Muslimska idévärldar 600-2000*; Muhsin al-Musawi, *The Medieval Islamic Republic of Letters. Arabic Knowledge Construction*, liksom *Cambridge History of Arabic Literature*, vol. 1, och *A History of Persian Literature* vol. 1 (Bloomsbury)

För närmare instruktioner och instuderingsfrågor, se fliken för respektive seminarium på kursens modul på Studium. På dessa sidor för seminarierna finns också förslag för kursiv läsning, dvs. frivillig läsning kopplad till seminariets tema och frågor, som den som har tid och intresse med fördel kan orientera sig i.

*

Jag ser fram emot att diskutera med er!

Tim Berndtsson

Seminarium 1: Att läsa hopp historiskt över tid och rum

Sigrid Schottenius Cullhed "Äldre litteratur" i *Litteraturvetenskap I*, Schottenius Cullhed, Hedberg & Svedjedal (red.), Lund: Studentlitteratur, 2020, 101–126

Lyman Tower Sargent, "The Three Faces of Utopianism Revisited", *Utopian Studies* Vol. 5, No. 1 (1994), pp. 1-37 Länk via UUB:

https://uub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/46LIBRIS_UUB/j5a52a/cdi_proquest_journals_1309268330

Lara Harb, "Introduction" i *Arabic Poetics. Aesthetic Experience in Classical Arabic Literature* (Cambridge, 2020), s. 1-24 Länk via UUB:

https://uub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/46LIBRIS_UUB/d23b4h/alma991018341774207596

David Damrosch, "Conclusion: World Enough and Time" ur *What Is World Literature?*

(Princeton UP, 2003), s. 281-304. Länk via UUB: <https://go.exlibris.link/dlp90Y5j> (Länkar till en externa sida.)

Haun Saussy, "Comparisons, World Literature, and the Common Denominator" i Ali Behdad & Dominic Thomas *A Companion to Comparative Literature*. Via UUB:

https://uub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/46LIBRIS_UUB/j5a52a/cdi_wiley_ebooks_10_1002_9781444342789_ch4_ch4

Seminarium 2: Ideala stater?

Primärlitteratur

*Platon, *Staten*, bok II-VII (läs gärna hela verket kursivt, om du har intresse och möjlighet)

Läs med fördel Jan Stolpes svenska översättning. Om du läser eng. översättning, läs någon med kritisk apparat t.ex. C-J Emlyn Jones i seriens Loeb classical library: Länk via UUB:

<https://go.exlibris.link/s74Jx3JH> (Länkar till en externa sida.) (Länkar till en externa sida.)

Al-Farabi, *Mabādi' ārā' ahl al-madīna al-fāḍila / Al-Farabi on the Perfect State*, ed. and trans. Richard Walzer (New York, 1985)', kap. 15-19 (Urval finns i läspärm).

Sekundärlitteratur

Donald R. Morrison, "The Utopian Character of Plato's Ideal City", G.R.F. Ferrari, *The Cambridge companion to Plato's Republic* (2007), pp 232-255. (L)

Muhsin Mahdi, "Science, Philosophy, Religion" ur *Alfarabi and the foundation of Islamic political philosophy* 65-97 (L)

Seminarium 3: Individen på ön, eller att bygga sin värld

Primärlitteratur

*Ibn Tufail, *Hayy ibn Yaqzan: Den självlärde filosofen*

Svensk översättning, utgiven av Alhambra förlag, finns i bokhandel, liksom i läspärm.

*Daniel Defoe, *Robinson Crusoe*

Finns i ett stort antal översättningar. Birgit Edlunds kan rekommenderas. Viktigast är att ni ser till att få hela romanen och inte en förkortad version. För engelskt original, skaffa gärna Oxford World Classics, med bra kommentarer och introduktion.

Sekundärlitteratur

Ronny Ambjörnsson, "Robinson" ur *Mansmyter*, 1990

Taneli Kukkonen. "No Man Is an Island: Nature and Neo-Platonic Ethics in Ḥayy Ibn Yaqzān". *Journal of the History of Philosophy*, 46(2), s. 187–204, länk via UUB:

https://uub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/46LIBRIS_UUB/j5a52a/cdi_proquest_journals_210617767

Seminarium 4: Kvinnostaden

Primärlitteratur

*Christine de Pizan, *Kvinnostaden / Livre de la Cité des Dames*

Sv. översättning av Jens Nordenhök finns i förlaget Ersatz utgåva – tillgänglig i pocket. För eng. version använd övrs. av Rosalind Brown-Grant *The Book of the City of Ladies* i serien Penguin Classics.

*Utdrag ur Ibn al-Sa'i, *Consorts of the Caliphs: Women and the Court of Baghdad* (Läspärm)

Sekundärlitteratur

*Carin Franzén, "Utopiska Strategier i Christine De Pizans *Kvinnostaden*" i K&K (2012). Länk via UUB:

https://uub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/46LIBRIS_UUB/j5a52a/cdi_swepub_primary_oai_DiVA_org_liu_87272

*Kellogg, Judith L. "'Kvinnostaden': kunskap och könade rum i nya konfigurationer." i *Genusperspektiv på västerländska klassiker* (Lund, 2013) S. 225-243 (L)

Seminarium 5: Himmel och helvete

* Abū l-‘Alā’ al-Ma‘arrī, utdrag ur *The Epistle of Forgiveness / Risālat al-ghufrān*

Använd Gregor Schoeler och Geert Jan van Gelders övers. som finns utgiven i serien *Library of Arabic Literature* (New York University Press, 2016), s. 39 – 186

*Dante Alighieri, *Inferno* ur *Den Gudomliga komedien*

På svenska finns Ingvar Björkessons översättning i bokhandeln. På engelska kan C. H. Sisson (Oxford World Classics) eller Robin Kirkpatrick (Penguin) rekommenderas, liksom John D. Sinclairs äldre prosaöversättning (också utgiven av Oxford University Press), som har den italienska texten som parallelltext vilket gör det möjligt att få ett grepp om originalet, även utan djupare kunskaper i italienska. (Nb. Det finns hundratals översättningar, och det går givetvis att finna en mängd äldre sådana fritt online, men alla är inte bra, så se till att välja utgåva med kritisk urskiljning: det kommer ge en betydligt bättre förståelse och läsupplevelse.)

Sekundärlitteratur

Anders Cullhed, "Allegorins gränser i Dantes Komedi" i *Allegori, estetik, politik: Texter om litteratur* (Stockholm, 2003), s. 35-44 (K)

Mahmoud Hegazi, "Roads to Paradise in Risālat al-ghufrān of the Arab Thinker al-Ma‘arrī" i *Roads to Paradise: Eschatology and Concepts of the Hereafter in Islam*, (Leiden, 2016), länk till post hos UUB:

https://uub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/46LIBRIS_UUB/d23b4h/alma991018440149407596

Seminarium 5: Den som lever får se – Rövarroman och värdsliga äventyr

*al-Ḥarīrī, *Impostures* (övers av *Maqāmāt al-Ḥarīrī*), urval

Använd Michael Coopersons övers. som finns utgiven i serien *Library of Arabic Literature* (New York University Press, 2020)

*Hans Jakob Grimmelshausen, *Courage/ Lebensbeschreibung der Ertzbetrügerin und Landstörtzerin Courasche*

Den svenska översättningen i Studentlitteratur serie Helikonbiblioteket, finns på bibliotek och antikvariskt (rekommenderas). Denna finns även i läspärm. Engelska översättningar finns som *Courage The Adventuress & The False Messiah* samt *Canongate Courage*.

Sekundärlitteratur

* Lynne Tatlock, "Engendering Social Order: From Costume Autobiography to Conversation Games in Grimmelshausen's *Simpliciana*" i *A Companion to the Works of Grimmelshausen*, 2002, p.269-298:
https://uub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/46LIBRIS_UUB/j5a52a/cdi_jstor_books_j_ctt169wfrk_14

*Philip F. Kennedy, "Imposture and Allusion in the Picaresque *Maqāmāh*" i *Recognition in the Arabic Narrative Tradition*, 2016, via UUB:
https://uub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/46LIBRIS_UUB/j5a52a/cdi_jstor_books_j_ctt1g052nm_9

Seminarium 6: Allegori och andliga äventyr

Primärlitteratur

*Farid ad-din Attar, *Mantiq-ut-tayr / The Conference of the Birds / Fåglarnas konferens*

Penguins classics eng. utgåva övers. Afkham Darbandi och Dick Davies, rekommenderas. (Men också Sholeh Wolpé och Peter Averys eng. översättningar fungerar; på svenska finns Eric Hermelins översättning antikvariskt och på bibliotek.)

*Rumi, Jalal ad-Din, *Masnavi / Masnevi*

Till seminariet läser vi ett utdrag av Jawid Mojaddedis nyöversättning i serien Oxford World Classics) (s. 1-87 XX, finns i läspärm)

Hafiz / Hafez *Diwan*. sv. övers (i urval) av Ashk Dahlén, *Hafiz Dikter*, och Fatheme Behros *Östanvindens ande* (L)

Sekundärlitteratur

*Franklin D. Lewis utdrag ur *Rumi - Past and Present, East and West. The Life, Teachings, and Poetry of Jalal al-Din Rumi* s. 394-422. (L)

* Introduktionerna till Behros och Dahléns översättningar av Hafez dikter (L)

* Bo Utas "Kan persisk poesi översättas?" s. 195-216 (L)

* Fatemeh Keshavarz, "Flight of the Birds: The Poetic Animating the Spiritual in 'Atṭār's Maṭīq al-ṭayr" i Leonard Lewisohn & C. Shackle, *Atṭār and the Persian Sufi Tradition: The Art of Spiritual Flight*, (New York, 2006). s. 112-134. UUB: <https://go.exlibris.link/JRY4QpKQ>

Seminarium 7: Sci-fi från 1600-talet

Primärlitteratur

*Francis Bacon, *The New Atlantis / Det nya Atlantis*

På svenska finns Olof Hägerstrands översättning på Carlssons förlag. För läsning på engelska kan utgåvan *Three Early Modern Utopias* i serien *Oxford World Classics* (samma som ovan!) rekommenderas.

*Margaret Cavendish *The Description of a new world called blazing world / Den lysande världen*

Svenska översättningen med förord av Sarah Ljungquist finns inte för nuvarande i bokhandel, men antikvariskt och på bibliotek. För Engelskt original välj förslagsvis Penguin Classics utgåva, med förord och notapparat. Original kan annars lätt fås via internet, t.ex. här: <https://digital.library.upenn.edu/women/newcastle/blazing/blazing.html> (Länkar till en externa sida.)

Sekundärlitteratur

*Nicole Pohl, *Utopianism after More: the Renaissance and Enlightenment*. Länk via UUB: <https://go.exlibris.link/cLgqf0l5> (Länkar till en externa sida.)

* Cecilia Rosengren, "Förnuft, fantasi, utopi : om den imaginära kraften i Margaret Cavendishs *The Blazing World*"

Seminarium 9: Resor till, och fantasier om, Konstantinopel

Primärlitteratur

*Ibn Battuta, "Constantinopel" ur *The Travels of Ibn Battuta, A.D. 1325-1354. Volume II*, övers. H. A. R. Gibb (Läspärm)

*Lady Mary Wortley Montagu, *Turkish Embassy Letters* [eg. *Letters of the Right Honourable Lady M--y W---y M----e* [i.e. *Lady Mary Wortley Montague*]: written during her travels in Europe, Asia and Africa, etc (1763)

Digitalisering av första utgåvan kan läsas via Google Books:

<https://books.google.se/books?id=ShxhAAAACAAJ&dq> (Länkar till en externa sida.) . Den som önskar modern källkritiskt kommenterad utgåva rekommenderas *The Complete Letters of Lady Mary Wortley Montagu. Vol 1. 1707-1720*, ed. Robert Halsband (Oxford 1965), eller Daniel O'Quinn & Teresa Heffernan (eds.) *The Turkish Embassy Letters* (Peterborough, 2012).

Sekundärlitteratur

*Katrina O'Loughlin, "'A very diligent curiosity': Lady Mary Wortley Montagu's Embassy Letters" ur *Women, writing, and travel in the eighteenth century* (Cambridge 2018), s. 30-65

*Christine Chism, "Memory, Wonder, and Desire in the Travels of Ibn Jubayr and Ibn Battuta" I Nicholas Paul, Suzanne M Yeager (reds.), *Remembering the crusades: myth, image, and identity* (John Hopkins UP, 2012), s. 29-50 . Länk via UUB: <https://go.exlibris.link/Sngclxxk> (Länkar till en externa sida.)

*Nizar F. Hermes "The Curious Minds and Eyes of Medieval Muslims: Translations and Travel for Study" ur *The [European] other in medieval Arabic literature and culture. Ninth-twelfth century* , (New York, 2012) s.11-22 (K)